

STORTINGET

Representantforslag 1 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentanten Christian Tybring-Gjedde

Dokument 8:1 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentanten Christian Tybring-Gjedde om å utvide den økonomiske støtten til Ukraina, ut over regjeringens varslede økning, med 100 mrd. kroner fordelt på 2025 og 2026

Til Stortinget

Bakgrunn

Regjeringen varslet 20. september 2024 at den vil øke den økonomiske støtten til Ukraina fra 75 mrd. til 135 mrd. kroner. Det vil den gjøre ved å etablere et gulv på 15 mrd. kroner hvert år istedenfor som i dag, hvor det er et tak på 75 mrd. kroner. Samtidig forlenges den økonomiske støtten med tre år, frem til 2030. En slik forlengelse innebærer en antakelse om at krigen vil kunne vare i ytterligere seks år. Dette er ikke noe Norge bør signalisere eller ta høyde for. Ukraina trenger all hjelpen de kan få for å vinne krigen, og de trenger den nå. Uten en fremforhandlet løsning på Ukrainas premisser eller en militær seier gir løfter om penger til gjenoppbygging ingen mening, men kan heller oppfattes som et stråmannsargument. Regjeringens beskjedne forslag til økning viser at regjeringen verken tar situasjonen eller Norges selvsagte forpliktelser på alvor.

Det er verdt å minne om at Statens pensjonsfond utland (SPU) så langt i 2024 har økt i verdi med 1 300 mrd. kroner. Verdiøkningen siden august er 1 000 mrd. kroner. Det betyr en daglig verdivekst på i overkant av 15 mrd. kroner. En del av denne økningen skyldes økte inntekter knyttet til økt volum av gasseskport samt økte gasspriser, noe som igjen skyldes den pågående krigen i Ukraina. Denne koblingen er uheldig, og Norge anses av mange som en krigsprofitør.

Disse pengene er ikke teoretiske størrelser syltet ned i en imaginær pengebølge, men reelle verdier basert på markedets verdivurderinger av fondets investeringer i ulike finansielle instrumenter og eiendom. Det er økning i verdier og utbytter som på bakgrunn av ulike globale hendelser kan forsvinne like raskt som, eller endog raskere enn, de ble vunnet.

Intet tre vokser inn i himmelen. Det er derfor klokt av og til å ta en overordnet gevinstsikring, ikke kun gjennom endring av investeringsstrategi, men med uttak og bruk av penger som sikrer mer stabilitet i markedet på sikt. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon i Europa finnes det ingen bedre gevinstsikring enn å hjelpe Ukraina til å vinne krigen mot Russland. Ved en russisk seier vil verdens finansielle markeder høyst sannsynlig falle betydelig, og avkastningen av pengene som er tiltenkt å sikre både driften av Norge og nordmenns fremtidige pensjoner, vil være langt mindre. Gevinstsikring vil derfor redusere risikoen, men enda viktigere er det selvsagt at det er moralsk riktig samtidig som det bidrar til å ivareta vår egen sikkerhet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide den økonomiske støtten til Ukraina, ut over den allerede varslede økningen, med 100 mrd. kroner fordelt på 2025 og 2026.

3. oktober 2024

Christian Tybring-Gjedde